

IAPS 1000

MEZIBANKOVNÍ KONFIRMACE

(Tento pokyn je platný)

OBSAH

	Odstavec
Úvod.....	1-4
Účel konfirmace.....	5
Použití žádosti o konfirmaci.....	6-9
Příprava a rozesílání žádosti a příjem odpovědi.....	10-12
Obsah žádosti o konfirmaci.....	13-20
Příloha: Slovník	

Mezinárodní auditorský pokyn pro praxi IAPS 1000 „Mezibankovní konfirmace“ je nutné chápat v kontextu Předmluvy k mezinárodním standardům pro kontrolu kvality, audit, ověřování a související služby, která stanoví pravidla a rozsah použití těchto pokynů.

Tento mezinárodní pokyn pro praxi společně připravil a schválil Mezinárodní výbor pro činnost auditorů Mezinárodní federace účetních a Výbor pro bankovní regulaci a dohled skupiny deseti nejvýznamnějších průmyslových zemí a Švýcarska v listopadu roku 1983. K jeho publikaci došlo v únoru 1984.

Pokyn pro praxi byl vydán s cílem poskytnout praktickou podporu externím nezávislým auditorům, interním auditorům a kontrolorům při postupech souvisejících s mezibankovními konfirmacemi. Tento pokyn nemá závaznost Mezinárodních auditorských standardů.

Úvod

1. Účelem tohoto pokynu je poskytnout podporu externím nezávislým auditorům a managementu bank včetně interních auditorů či kontrolorů při postupech souvisejících s mezibankovními konfirmacemi. Návod uvedený v tomto pokynu by měl přispět k zefektivnění postupů mezibankovních konfirmací a k účinnějšímu zpracování odpovědí.
2. Důležitým krokem auditora při ověřování účetní závěrky bank a souvisejících informací je vyžádat si od ostatních bank přímé potvrzení zůstatků a ostatních částek, které jsou vykázány v rozvaze, a dalších informací, které nejsou přímo v rozvaze vykázány, ale jsou obsaženy v příloze účetní závěrky. Podrozvahové položky, které vyžadují konfirmaci, zahrnují záruky, termínované obchody, opce a dohody o vzájemném zápočtu pohledávek a závazků. Tento druh auditorských důkazů je velmi důležitý, neboť pochází přímo z nezávislého zdroje, a tak poskytuje více jistoty o spolehlivosti než důkazy získané jen z vlastních záznamů banky.
3. Auditor se při snaze získat mezibankovní konfirmace může setkat s problémy, které souvisejí s jazykovou bariérou, terminologií, konzistentností výkladu a rozsahem informací obsažených v odpovědích. Tyto problémy často vznikají v důsledku používání rozdílných druhů žádostí o konfirmace nebo z nepochopení toho, co mají žádosti obsahovat.
4. Auditorské postupy se v jednotlivých zemích mohou lišit. Z toho důvodu budou mít místní předpisy vliv na způsob, jakým se postupy souvisejícími s mezibankovními konfirmacemi používají. Ačkoliv cílem tohoto pokynu není podrobně popsat celý soubor auditorských postupů, pokyn zdůrazňuje některé důležité kroky, které se při používání žádostí o konfirmace musí dodržovat.

Účel konfirmace

5. Základním aspektem manažerské kontroly obchodních vztahů s jednotlivou finanční institucí resp. skupinou finančních institucí je schopnost získat potvrzení transakcí prováděných s těmito institucemi a potvrzení výsledných pozic těchto transakcí. Požadavek na bankovní konfirmace vzniká z nutnosti managementu banky a jejich auditorů potvrdit finanční a obchodní vztahy mezi následujícími subjekty:

- bankou a ostatními bankami v rámci jednoho státu,
- bankou a ostatními bankami v různých státech,
- bankou a jejími nebankovními klienty.

I když vztahy mezi bankami mají podobný charakter jako vztahy mezi bankami a nebankovními klienty, některé vztahy mezi bankami mohou být specifické, například vztahy související s jistými druhy podrozvahových transakcí, jako např. podmíněné závazky resp. aktiva, forwardové obchody, podrozvahové závazky a dohody o vzájemném zápočtu pohledávek a závazků.

Použití žádosti o confirmaci

6. Návod uvedený v následujících odstavcích je navržen tak, aby pomohl bankám a jejím auditorům při získání nezávislého potvrzení finančních a obchodních vztahů s jinými bankami. Postup popsáný v tomto pokynu se však může v některých případech hodit i pro confirmace vztahů mezi bankou a jejími nebankovními klienty. Tento návod však není vhodný pro rutinní mezibankovní confirmace, které se uskutečňují u každodenních obchodních transakcí uzavíraných mezi bankami.
7. Auditor rozhodne, od které banky či bank je třeba confirmace žádat, přičemž bere v potaz výši zůstatků, objem činností, míru spoléhání se na interní kontroly a významnost v kontextu účetní závěrky. Testy jednotlivých činností banky lze strukturovat různými způsoby a tudíž žádosti o confirmace se mohou omezit jen na získání informací o těchto činnostech. Žádosti o confirmace jednotlivých transakcí mohou být součástí testování systému interního kontrolního systému banky nebo mohou být prostředkem k ověření zůstatků, které jsou vykázány v účetní závěrce banky k jistému konkrétnímu datu. Z těchto důvodů by měly být žádosti o confirmace připravené tak, aby splnily účel, pro který se požadují.
8. Auditor by měl určit, který z následujících způsobů je pro získání confirmací zůstatků či jiných informací od jiné banky nejvhodnější:
 - uvedení seznamu zůstatků a jiných informací a vyžádání si potvrzení jejich správnosti a úplnosti
 - vyžádání si detailního přehledu zůstatků a jiných informací, které mohou být následně porovnány s údaji banky, která o potvrzení žádá.

Při rozhodování o tom, který z výše uvedených přístupů je nejvhodnější, zvažuje auditor kvalitu auditorských důkazů, které za daných okolností požaduje, v porovnání s praktičností, s jakou lze odpověď od potvrzující banky získat.

9. Při získávání uspokojivých odpovědí se mohou vyskytnout obtíže i v případech, kdy banka, která o potvrzení žádá, předložila informace k potvrzení potvrzující bance. Je proto důležité žádat odpovědi na všechny informace uváděné v žádosti o confirmaci. Není zvykem vyžadovat odpověď pouze tehdy, jsou-li předložené informace nesprávné či neúplné.

Příprava a rozesílání žádosti a příjem odpovědi

10. Auditor určí adresáta, jemuž se má žádost o confirmaci doručit, například oddělení interního auditu, oddělení inspekce či jiné specializované oddělení, které je v potvrzující bance zodpovědné za vyřizování odpovědí na tyto žádosti. Proto je často lepší adresovat žádosti přímo centrále banky (ve které se tato oddělení obvykle nacházejí) než na oddělení, ve kterém se zůstatky či jiné relevantní informace vedou. V jiných případech může být vhodným adresátem také místní pobočka potvrzující banky.

11. Pokud je to možné, měly by být žádosti o konfirmace připraveny v jazyce potvrzující banky či v jazyce, který se pro obchodní účely běžně používá.
12. Auditor je zodpovědný za kontrolu obsahu a rozeslání žádostí o konfirmace. Je ovšem nutné, aby žádost byla autorizována bankou, která o potvrzení žádá. Odpovědi musí být zaslány zpět přímo auditorovi. Pro zjednodušení celého procesu je vhodné spolu s žádostí o konfirmaci zaslat potvrzující bance i prázdnou obálku s předtištěnou adresou.

Obsah žádosti o konfirmaci

13. Forma a obsah žádosti o konfirmaci závisí na účelu, pro který byla připravena, na místní praxi a na účetních postupech banky, která o potvrzení žádá, např. na tom, do jaké míry banka využívá elektronické zpracování dat.
14. Žádost o konfirmaci by měla mít jasnou a stručnou formu, aby banka, jež potvrzení poskytuje, správně pochopila její účel.
15. Ne všechny informace, kvůli kterým se žádost o konfirmaci posílá, jsou potřebné ve stejném okamžiku. Žádosti o konfirmaci lze proto posílat během roku a mohou zahrnovat různé aspekty vztahů mezi bankami.
16. Nejčastěji žádaná informace se týká kreditních a debetních stavů na běžných, vkladových, úvěrových a ostatních účtech banky. Žádost by měla obsahovat informace o typu účtu, jeho čísle a měně, ve které se účet vede. Doporučuje se též požádat o potvrzení nulových zůstatků na příslušných účtech a potvrzení o účtech, které se zrušily v období dvanácti měsíců před datem, ke kterému se stavy potvrzují. Banka, která potvrzení žádá, může kromě potvrzení stavů účtů také žádat jiné informace, jako např. informace o splatnosti a úrokových sazbách, nečerpaných rámcích a úvěrových linkách, dohodách o vzájemném zápočtu pohledávek a závazků, jiných právech a zatíženích resp. poskytnutých či přijatých zajištěních.
17. Důležitá část činnosti bank se týká kontroly transakcí, které se běžně označují jako „podrozvahové“. Je tedy zřejmé, že banka a její auditoři, kteří vyžadují konfirmaci, budou pravděpodobně požadovat i potvrzení podmíněných závazků, jako např. závazků vznikajících z poskytnutých záruk, potvrzení finanční podpory vydaných bankou pro jinou společnost, směnek, akceptací a převodů směnek rubopisem. Může se jednat o potvrzení podmíněných závazků jak banky, která žádost o konfirmaci zasílá, vůči bance, která potvrzení vydává, tak opačně. Poskytnuté či vyžádané údaje by měly informovat o charakteru, měně a částce podmíněného závazku.
18. Je také vhodné vyžadovat potvrzení o smlouvách o zpětném odkupu či prodeji aktiv a o opcích otevřených k danému datu. Takové potvrzení by mělo podat informace o druhu aktiva, kterého se daná smlouva týká, datu sjednání transakce, datu splatnosti a podmínkách, na základě kterých byla transakce uzavřena.

19. Jiným druhem informací, pro které se často vyžaduje nezávislá confirmace ke dni, který se liší ode dne uskutečnění transakce, jsou termínované obchody s cizí měnou, drahými kovy, cennými papíry a jiné podobné obchody. V bankách je zvykem potvrzovat transakce s ostatními bankami průběžně při uskutečnění jednotlivých transakcí. Pro účely auditu je však zvykem nezávisle potvrdit se smluvní stranou vzorek transakcí, vybraných za určité období, nebo potvrzovat všechny otevřené transakce. Žádost by měla obsahovat detailní informace o každé smlouvě, tzn. o čísle smlouvy, datu obchodu, datu splatnosti nebo vypořádání, dohodnuté ceně, měně a částce předmětu koupě či prodeje bankou, jež žádá o confirmaci.
20. Banky mívají často v úschově cenné papíry a jiná aktiva svých klientů. Žádost proto může obsahovat i potvrzení o držbě těchto položek bankou, jež potvrzení vydává, k jistému datu. Potvrzení by mělo obsahovat popis těchto položek a charakter zatížení či jiného práva, které se na tyto položky vztahuje.

Slovník

Tato příloha definuje pojmy, které se užívají v tomto pokynu. Seznam neobsahuje všechny výrazy, které se v žádostech o mezibankovní confirmace užívají. Definice pojmů jsou uváděny s ohledem na bankovní praxi a tudíž se jejich uživatelský či právní význam mohou lišit.

Zajištění

Zajištění poskytnutá dlužníkem věřiteli jako zástava pro splacení úvěru, v mezibankovním styku používané jen zřídka. Poskytovatelé takového úvěru se stávají zajištěnými věřiteli, neboť v případě nutnosti jsou tito věřitelé oprávněni přistoupit k realizaci zajištění s cílem vyrovnat jejich pohledávky. Jako zajištění lze poskytnout jakýkoli druh majetku. Jako příklad lze uvést nemovitosti, dluhopisy, akcie, směnky, akceptace, movitý majetek, konosamenty, skladové listy a postoupené dluhy.

Podmíněné závazky

Podmíněné závazky mohou vzniknout jen při splnění či nesplnění určitých podmínek. Mohou vzniknout při prodeji, převodu, převodu rubropisem či převodu převoditelných cenných papírů, ze záruk k převoditelným cenným papírům či z jiných finančních transakcí. Příkladem mohou být:

- při reeskontování směnek k inkasu, obchodních a bankovních akceptací vznikajících u obchodních akreditivů
- z poskytnutých záruk
- z potvrzení o finanční podpoře.

Zatížení

Nárok nebo zadržovací právo, jako například hypotéka na nemovitosti, které snižují vlastníkům podíl na tomto majetku.

Vzájemné zápočty

Právo banky, zpravidla v písemné formě, uspokojit své pohledávky z prostředků na účtech, které má dlužník, ručitel či třetí strana u dané banky otevřeny.

Opce

Právo na nákup či prodej nebo současně na nákup i prodej cenných papírů či komodit za předem dohodnutou cenu a během dohodnutého období.

Smlouva o zpětném nákupu resp. prodeji aktiv

Smlouva mezi prodávajícím a kupujícím o tom, že prodávající (nebo kupující) koupí (nebo prodá) zpět směnky, cenné papíry či majetek buď po uplynutí určitého časového úseku, nebo při splnění určitých podmínek, anebo současně v obou případech.

Úschova aktiv

Možnost bezpečné úschovy cenného majetku klienta v bance.

Úvěřová linka

Dohodnutá maximální finanční suma, kterou banka poskytla nebo se zavázala poskytnout během určitého časového úseku.

„Tento mezinárodní auditorský pokyn pro praxi IAPS 1000 „Mezibankovní konfirmace“ zveřejněný Radou pro auditorské a ujišťovací standardy (IAASB) Mezinárodní federace účetních (IFAC) v anglickém jazyce a publikovaný v příručce Handbook of International Auditing, Assurance, and Ethics Pronouncement 2005 Edition, byl přeložen do českého jazyka Komorou auditorů České republiky v červnu 2005 a je reprodukován se souhlasem organizace IFAC v červenci 2005. S postupem překladu mezinárodních auditorských a ujišťovacích standardů byla organizace IFAC seznámena a překlad byl proveden v souladu s „Oznámením zásad překladu standardů a návodů vydaných organizací IFAC.“ Schválený text všech mezinárodních auditorských a ujišťovacích standardů je ten, který organizace IFAC publikovala v anglickém jazyce.“

Copyright © Mezinárodní federace účetních, leden 2005.
Všechna práva vyhrazena. Použití s povolením.